



**Jostedalsbreen
nasjonalparkstyre**

Postadresse

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse

Rådhuset i Luster
Statens hjørne
6868 Gaupne

Kontakt

Sentralbord: +47 57 64 30 00
Direkte: +47 5764 3133

fmv/post@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/Jostedalsbreen

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre

Sakshandsamar Tor Arne Hauge

Vår ref. 2020/14531-0 432.3

Dykkar ref.

Dato 25.03.2021

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre - løyve til utviding og oppgradering av utsiktsplass ved enden av turveg i Kjenndalen i Stryn kommune

Nasjonalparkstyret har vurdert at utviding og oppgradering av utsiktsplassen ved enden av turvegen i Kjenndalen er såpass omfattande at det er best å gjere eit enkeltvedtak, slik at dei som ev er ueinige i tiltaket kan klage. Føremålet med utbetringa er å leggje betre til rette slik at opplevinga vert betre for dei besøkande. Slik det no er, vert det ofte stor trengsel i sesongen, når fleire busslaster er i Kjenndalen samstundes.

Vedlagt ligg saksprotokoll med saksframlegg for Jostedalsbreen nasjonalparkstyre frå denne saka 17/18. Vedtaket går fram av side 2 i dette brevet.

Klage

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av alle partar i saka, eller andre som har rettsleg klageinteresse, innan tre veker etter at dette brevet er motteke. Klaga skal då sendast til Jostedalsbreen nasjonalparkstyre v/ sekretariatet, men stilast til Miljødirektoratet. Sekretariatet kan gje nærare opplysningar om klagerett og rett til å sjå saksdokument.

Med helsing

Ivar Kvalen
Leiar, nasjonalparkstyret

Tor Arne Hauge
nasjonalparkforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Stryn kommune
Jan Ove Hogrenning
SNO Jostedalsbreen



Utval	Utvalssak	Møtedato
Jostedalsbreen nasjonalparkstyre	12/21	24.03.2021

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre - løyve til utviding og oppgradering av utsiktsplass ved enden av turveg i Kjenndalen i Stryn kommune

Innstilling frå forvaltar

Med heimel i verneforskrift for Jostedalsbreen nasjonalpark kap. IV punkt 1.3, 1.strekpunkt gjev Jostedalsbreen nasjonalparkstyre løyve til å utvide og oppgradere utkikspunkt ved enden av turvegen i Kjenndalen i Stryn kommune. Arbeidet skal utførast i tråd med skisser utarbeida av Nordplan AS hausten 2020.

Løyvet omfattar:

- Etablering av ny utsiktsplass på ca 30 m² godt tilpassa terrenget på staden.
- Leggje til rette ny stiparsell mellom utsiktsplassane slik at det blir ei rundløype i enden av turvegen i Kjenndalen. Breidde på stien kan variere mellom 1,0 og 1,5 meter, tilpassa naturen på staden så godt som råd.
- Utviding av eksisterande utsiktsplass med inntil 20 m².
- Etablering av sitjeplassar/benkar på utkikspunkta og mellom turveg og morenekanten i aust.
- Oppsetjing av informasjonsskilt.
- Rydding av kratt og einskilde tre for å kome fram og for å gje godt utsyn frå utsiktsplassen.

Det vert og gjeve løyve til nødvendig bruk av gravemaskin og motorisert transport av naudsynte grusmassar og utstyr for å få ny sti og utkiksplass på same standard som eksisterande sti og utkiksplass. Løyvet vert gjeve med heimel i verneforskrifta kap. IV, pkt. 4.3, 2. strekpunkt.

Vilkår for løyvet:

- Alle tiltak skal tilpassast naturen på staden så godt som råd
- Både inngrep og motorferdsel skal skje i samråd med naturoppsyn og/eller nasjonalparkforvaltninga.
- Motorferdsel og inngrep skal haldast på eit minimum.



Saksprotokoll i Jostedalsbreen nasjonalparkstyre - 24.03.2021

Handsaming i møte:

Styret drøfta saka. Det kom innspel om at sykkelparkering bør vurderast å flyttast frå utsiktsplassen til snuplass/parkeringsplass ved enden av bilvegen.

Vedtak

Samrøystes vedteke.

Saksopplysningar

Dokument i saka

- Verneforskrift for Jostedalsbreen nasjonalpark
- Forvaltningsplan for Jostedalsbreen nasjonalpark
- Skisser som viser utforming av utsiktsplass- utarbeidd av Nordplan AS

Bakgrunn

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre ønskjer å utvide utsiktsplassen ved enden av turvege i Kjenndalen. Restaureringa er planlagt gjennomført med utgangspunkt i skisser utarbeidd av Nordplan AS. Det er nasjonalparkforvaltninga sjølv som står bak tiltaka.

Denne type inngrep er søknadspliktig i nasjonalparken, jamfør verneforskrifta. At det er nasjonalparkforvaltninga sjølv som står bak inngrepa fritek dei ikkje frå sakshandsaming og kravet om dispensasjon/løyve. Gjennom sakshandsaming og eventuelt løyve får ein vurdert dei omsyna til naturmiljøet som skal vurderast, ein får vurdert miljørettsprinsippa i naturmangfaldlova, ein får sett viktige vilkår til eit eventuelt løyve og ikkje minst så får ein eit vedtak som kan klagast på. Klageadgang på avgjerder som det offentlege gjer er ein viktig del av norsk forvaltningspraksis.

Kjenndalen har lange tradisjonar som turistattraksjon og har vore eit reisemål sidan slutten av 1800-talet. Kjenndalsbreen var på den tida ein av dei største turistattraksjonane i Nordfjord. Med båt på Lovatnet inn til enden av vatnet og hesteskys vidare inn Kjenndalen mot breen.

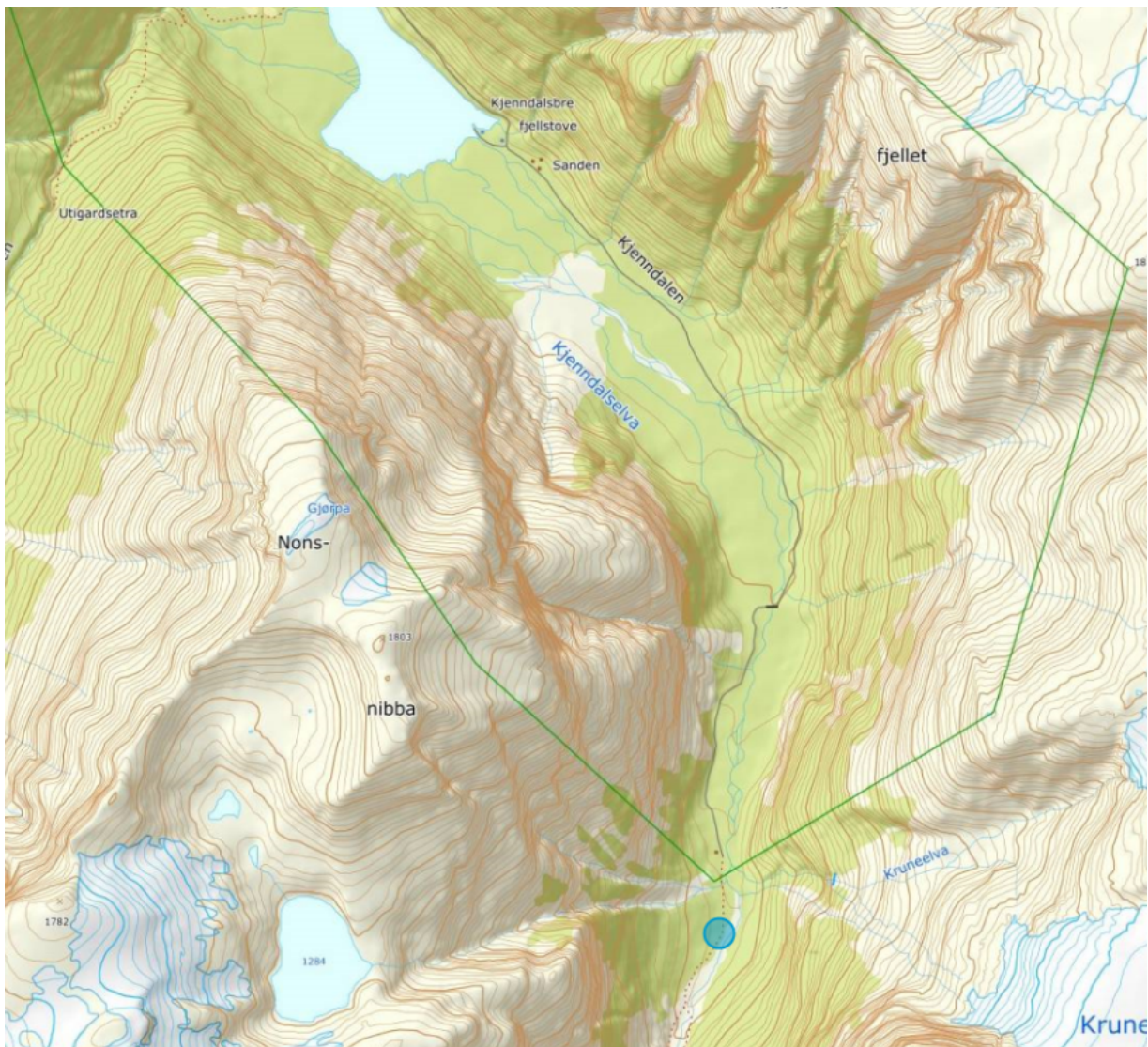
Kjenndalsstova estimerer at det i dag er om lag 105 000 turistar, som besøker Kjenndalen årleg. Kor mange som går turvegen inn til utsiktspunktet årleg er usikkert, men i 2019 vart ferdsele registrert med ferdselsteljar. Meir enn 30 000 vart då registrert i turvegen inn mot utsiktspunktet.

Stien frå parkeringsplassen og inn mot utsiktspunktet vart i åra 2008-2010 lagt om på grunn av at elva skifta løp og tok deler av den gamle stifaret. I den samanheng vart stien utbetra til ein enkel turveg med ein utkiksplass vendt mot breen.

På grunn av stor rasfare er vegen inn Kjenndalen vinterstengt.



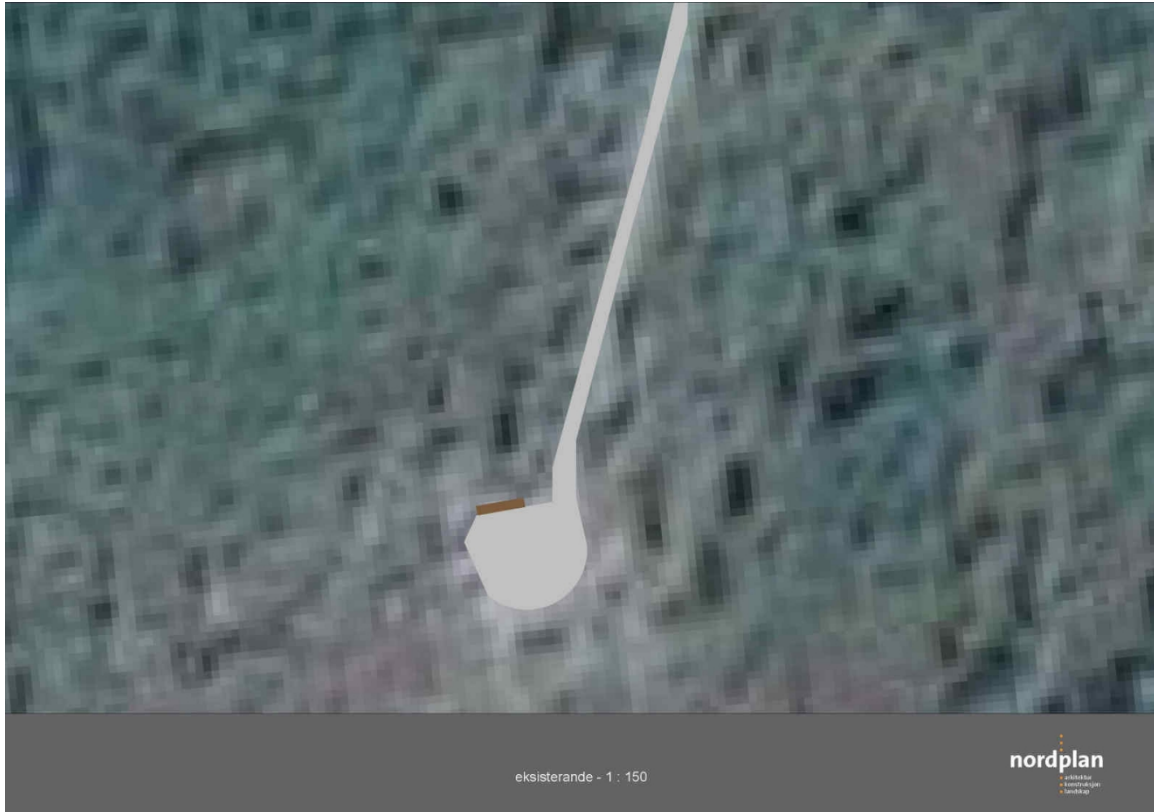
Lokale reiselivsaktører og frå SNO har peika på at utsiktsplassen inst i Kjenndalen er for liten i høve den mengda folk som besøker staden. Det er vanleg at fleire bussgrupper besøker staden samstundes, t.d. i samband med anløp av cruiseskip i Olden. Då vert det trengt om plassen og folk trekkjer ut i terrenget framfor utsiktsplassen. Dette har til dels gjeve nye og ukontrollerte ferdselsmønster framfor utsiktsplassen. Det har difor lenge vore ønskje om utviding og betre utforming av utsiktspunktet, slik at færre bevegar seg vidare innover i det sårbare landskapet i Kjenndalen.



Oversiktskart over Kjenndalen med utkiksplassen markert med blå sirkel.

Skisser til ny utsiktsplass

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre fekk hausten 2020 utarbeidd ideskisser for korleis ei eventuell utviding og oppgradering av utkiksplassen kan utformast på ein skånsam måte for terrenget. På grunn av det manglande grunnlag for detaljkart i området er kartskissene grove. Ideskissene er difor dels teikna på flyfoto og bilete.



eksisterende - 1 : 150

Skisse som illustrerer dagens plansituasjon ved utkiksplassen.



Dagens utsiktspunkt i bruk



Utkikspunkt med benk og tilkomstveg, dagens situasjon. (NB vidvinkelbilde 180°)

Nordplan AS fekk i oppdrag å utforme ei eller fleire ideskisser til utviding og utbetring av utsiktsplassen inst i Kjenndalen. På synfaring vart ulike løysingar drøfta. Det vart særleg sett på korleis ei utviding kan gjerast utan for store terrenginngrep og korleis trafikken av gåande kan organiserast betre i periodar med mange besøkande. Følgjande skisse til løysing vart levert av Nordplan.



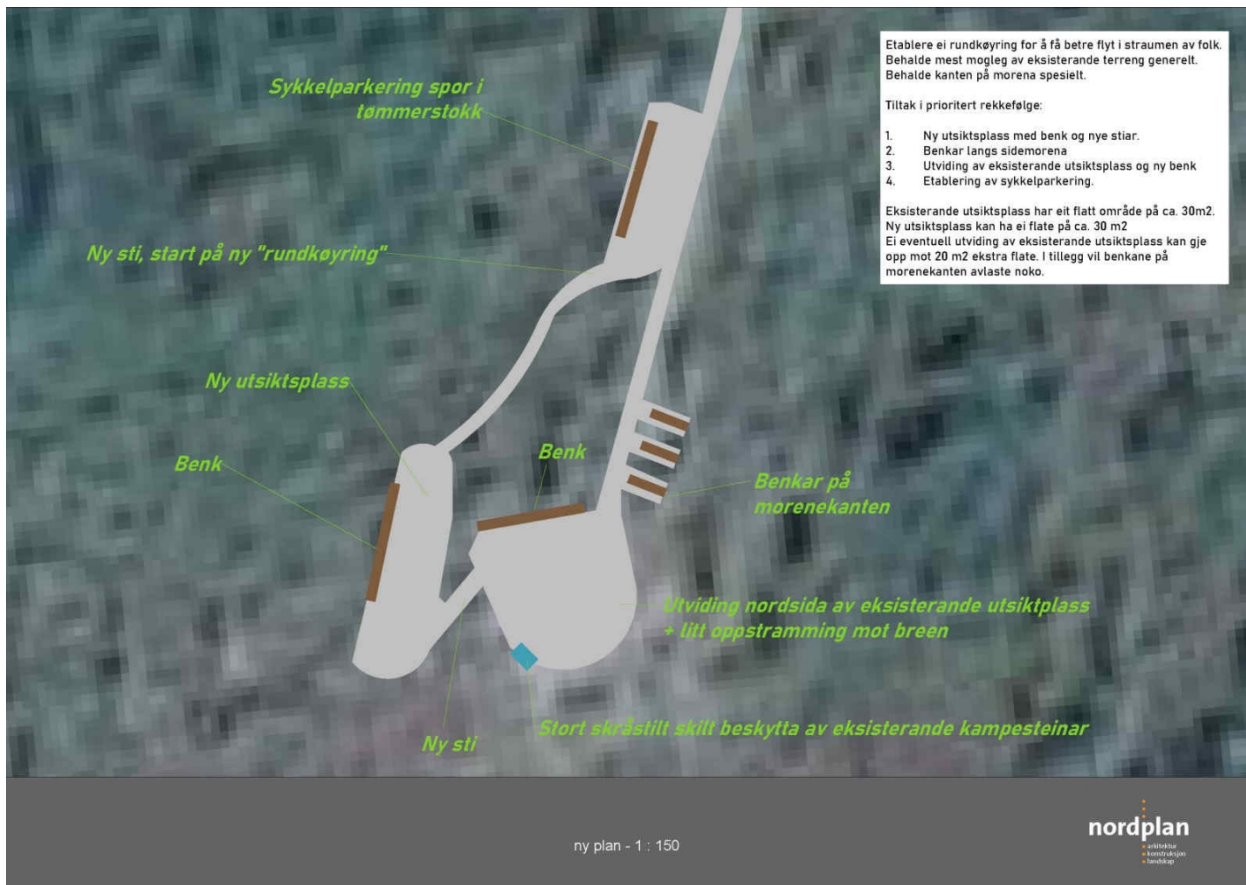
Skisse av ny utkiksplass med rundkøyring utarbeidd av Nordplan (NB Vidvinkelbilde 180°)

Hovudtrekka i skissa er å etablere ei «rundkøyring» for dei gåande for å få betre flyt i straumen av folk. Det er tilpassa for å behalde mest mogeleg av eksisterande terreng generelt og spesielt ta vare på morenen, som dagens utkikspunkt ligg på.

Føreslegne tiltaka er, i prioritert rekkjefølgje:

1. Ny utsiktsplass med benk og nye stiar
2. Benkar langs sidemorena
3. Utviding av eksisterande utsiktsplass og ny benk
4. Etablering av sykkelparkering

Eksisterande utsiktsplass har ei flate på ca 30m². Ny utsiktsplass er på om lag 30m². Ei utviding av eksisterande utsiktsplass kan gje opp mot 20 m² ekstra flate. I tillegg vil benkane på morenekanten avlaste noko.



Planskisse for utviding av utsiktsplass Kjenndalen



Oversiktsskisse som viser ny situasjonsplan



Naturverdiar

Området der utsiktsplassen ligg er eit breforland med morenemassar med mykje stein i dalbotnen. Dalsidene er prega av rasvifter frå mange snø og steinras. Noverande utsiktsplass ligg dels oppå ein morenerygg. Vegetasjonsdekke er stort sett tynt, men bjørka er i ferd med å kle landskapet innover mot breen. Artssamansetjinga i området verkar å vere triviell.

Regelverk

I Jostedalsbreen nasjonalpark er landskapet verna mot alle inngrep, mellom anna (...) bygging av vegar, (...) graving og påfylling av masse, sprenging og boring, drenering og anna form for tørrlegging, (...) bakkeplanering (...) og liknande (verneforskrifta kap. IV, punkt 1.1). I punkt 1.2 står det at eksisterande bygningar og anlegg m.v. kan haldast ved like i tråd med byggjeskikken på staden, men ikkje endrast, byggjast om eller utvidast (...). I verneforskrifta kap. IV punkt 1.3 står følgjande: Forvaltningsstyresmakta, eller den som får fullmakt til det kan når særlege grunnar ligg føre gje løyve til: (1.strekpunkt) – byggje, ombyggje, utvide, eller endre bygningar m.m. som nemnt under pkt 1.2. Bygningane skal vere i tråd med tradisjonell byggjeskikk på staden og tilpassast landskapet i området. Formuleringa m.m. inkluderer i denne konteksten den utsiktsplassen i enden av turvegen i Kjenndalen.

Motorferdsel er i utgangspunktet forbode i nasjonalparken, jamfør verneforskrifta pkt. 4.1. Likevel er det opna for at forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til motorferdsel til visse føremål, mellom anna (...) – motorferdsel for transport av materialar til hytter, klopper m.m. (...) (verneforskrifta kap. IV, pkt. 4.3, 2.strekpunkt). Herdefinerer vi naudsynt transport og bruk av motorferdsel i samband med utviding av utsiktsplassen innanfor denne regelen.

Nasjonalparkstyret har difor heimel til å gje løyve til utviding av utsiktsplassen i verneforskrifta kap. IV, pkt. 1.3 og heimel til å gje løyve til naudsynt motorferdsel knytt til tiltaket i pkt. 4.3.

Jamfør naturmangfaldlova (nml) § 7 skal alle vedtak som kan virke inn på naturmiljøet vurderast opp mot miljørettsprinsippa i nml §§ 8-12.

Vurdering

Målet med utviding av utsiktspunktet i Kjenndalen er å leggje betre til rette for dei store mengdene med besøkande turistar som kjem puljevis til Kjenndalen, slik at dei ikkje slit unødige mykje på landskap og vegetasjon.

Tilrettelegging av ei «rundkøyring» med fleire mindre opphaldsområde, der dei besøkande vert styrt i gjennom i ei retning, vil kunne gje fleire av dei besøkande ei god nasjonalparkoppleving samstundes som vegetasjon og landskap rundt utkiksplassen vert skåna for unødige trakk.

Nasjonalparkforvaltar vurderer at utviding og oppgradering av utsiktsplassen ved Kjenndalsbreen vil vere eit positivt tiltak for lokal næringsliv samstundes som det vil kunne skåne vegetasjon og landskap for unødige trakk og slitasje.



Forvaltninga må vurdere nøye om alle dei føreslegne tiltaka skal etablerast. Nasjonalparkforvaltar er skeptisk til å leggje spesielt til rette med sykkelparkering ved utkiksplassen. Mykje sykling på turvegen kan skape problem for dei gåande i periodar med mange besøkande. Kva slag benkar som eventuelt skal setjast ut og plassering av skilt på plassen må og vurderast nøye. Særleg med tanke på at området er utsett for snøskred og fonnvindar.

På grunn av manglande kartgrunnlag er det vanskeleg å gje nøyaktige mål på tiltaka. Men tiltaka må uansett tilpassast på plassen av entreprenør. Nasjonalparkforvaltning og SNO må følgje entreprenør tett opp i byggjefasen, for å sikre best mogeleg terrengtilpassing av tiltaka.

Området framom utsiktsplassen er i ferd med å gro att med bjørk og kratt, ein naturleg suksesjon etter at breen har trekt seg tilbake. For å sikre godt utsyn mot frå utsiktsplassen treng det gjerast ein del utsiktsrydding i nokre viktige siktliner, til dømes i retning fossen i aust og breen i sør.

For å kunne gjennomføre prosjektet er det naudsynt med nokre inngrep. Det må nyttast motorkøyretøy i form av ei lite gravemaskin/minigravar og eit køyretøy til transport av massar. Inngrep i landskap og motorferdsel er ikkje noko ein skal ta lett på, uansett om det skjer i privat regi eller i forvaltninga sin regi. I denne saka vurderer vi likevel slik at dei positive verknadane med tiltaket er større enn dei negative verknadane av inngrep og motorferdsel. Vi vil difor tilrå at styret gjev dispensasjon til inngrep og motorferdsel.

Kunnskapsgrunnlaget i denne saka (jamfør nml § 8) er godt. Området er synfart av forvaltninga og SNO fleire gonger. Førre-var-prinsippet i nml § 9 kjem ikkje i bruk her.

Jamfør nml § 10 skal ein vurdere om tiltaket, inkludert eventuelle liknande tiltak i framtida, kan gje ei samla belastning som er større enn området kan tole. Her er det heller snakk om å leggje til rette eit mindre område slik at belastninga i det mest sårbare området innover mot Kjenndalsbreen vert mindre. Så lenge tiltaket vert utført på ein skånsam og terrengtilpassa måte vil det ikkje føre til auka belastning, men heller redusere effekten av belastninga.

Nml § 12 set krav til at ein skal velje mest mogeleg skånsame metodar og lokalisering. Her er det viktig å gjere grundige vurderingar slik at dei rette metodane vert brukt på dei rette stadane, og at maskiner vert brukt på ein skånsam og fornuftig måte. For å unngå fare for å tilføre nye artar til området må idet ikkje nyttast anna enn reine mineral massar, utan organisk materiale. Det er heilt avgjerande med tett oppfølging av dei som skal gjere jobben i felt. Statens naturoppsyn har her ei sentral rolle, og ein må ha tydelege retningslinjer for arbeidet. Så lenge det er på plass er nml § 6 oppfylt.